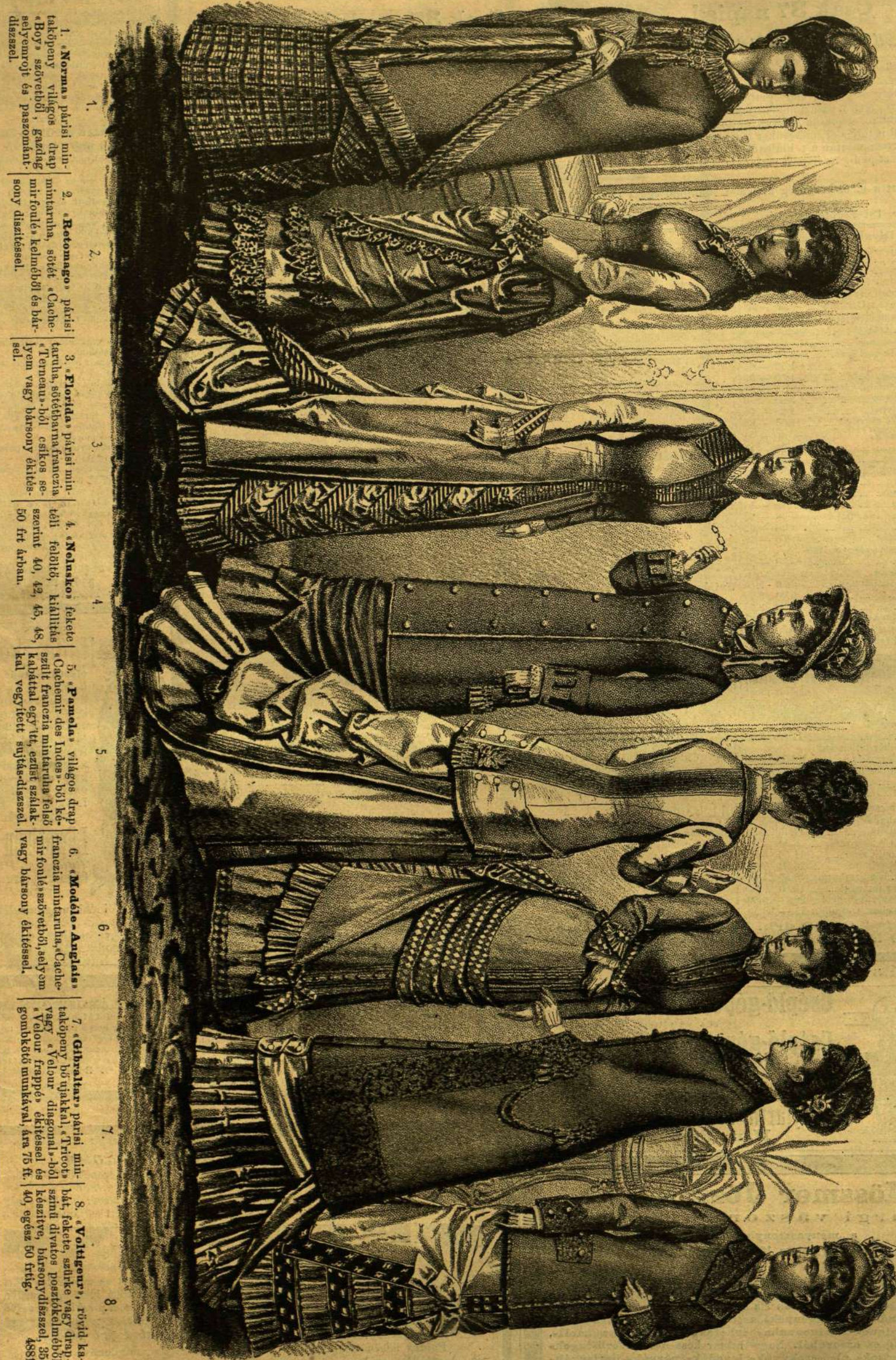

Dúsan felszerelt raktárunkon levő szövetekből kívánatra mintákkal szívesen szolgálunk.

A T R E S K I S

Királyné Ö Felsege udvari szállítói divatterméből Budapesten.

Mértékül jólálló ruhaderekat és az alj előhosszának meghatározását kérjük.

Kiadja és nyomtatja Franklin-Társulat Budapesten, egyetem-utca 4-ik szám.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: 1 egész évre ... 12 frt, 1 félévre ... 6 frt. **Csempén a VASÁRNAPI UJSÁG:** 1 egész évre ... 8 frt, 1 félévre ... 4 frt. **Csempén a POLITIKAI UJDONSÁGOK:** 1 egész évre ... 6 frt, 1 félévre ... 3 frt.

43-dik szám. 1878.

BUDAPEST, OKTÓBER 27.

XXV. évfolyam.

CAIROLI.

CAIROLI Benedek, Olaszország miniszterelnöke, 1826-ban született Páviában, 1848-tól kezdve konspirált, és 1878-tól kezdve vezeti Olaszország ügyeit. Élénk szellemű, határozott gondolkozású, szívós kitartású férfi, még abban a korban, mely egy államférfi tevékenységének csak hajnalát képezi. Mert 24 éves korában csak az egyetlen Pitt lehetett a világ első hatalmának urává, s „a kingdom trusted to a Schoolboy's care” („egy királyság rábízva egy iskolás fiú gondjára”) soha többé nem fordult elő. Napjainkban Lord Palmerston, Thierst, Dufaure, Gorcsakoffot hajlott korban, 80 évvel látjuk az ügyek élén, s ezek közt Benedetto Cairoli kétségkívül fiatal ember.

Cairoli mai álláspontját megérteni annyira, mint az olasz közszellem nagyobb részét érteni meg. A 48-ki események után, melyekben Cairoli is részt vett, mint önkéntes, a titkos társulatok egész légiója árasztotta el Olaszországot, különös kivételével Piemontnak, mely a nemzeti mozgalmak vezetését kezében tartotta, s a hol Cavour gróf éles látása fölfedezte ezen eszköz használatosságát Olaszország felszabadítására, ugyanakkor gondoskodván a tulságok ellensúlyozásáról is. Piemont volt a mozgalmak fészke; Mazzini, a lángelkű tudós és messze látó államférfi, vezére; Cavour maga mérséklője, a ki elég ügyes volt az összes hasznát kiszákmányolni maga és királyi ura részére. Az osztrák uralom alá került Páviából ide menekült Cairoli, az ő ügyes szónoki képességével csakhamar egyik vezértagja lett e titkos társaságoknak, s midőn 1859-ben ismét a hadi szerencse kockájára tétetett az olasz kérdés: III. Napoleon és Viktor Emánuel zászlai alatt újra, mint önkéntes fogott fegyvert s részt vett a magentai és solferinói ütközetekben. E hadjárat felszabadította Lombardiát és Toskanát, s az összeesküvőknek legfőbb sérelmei ezzel megszűntek. De e titkos társulatok legközelebbi célzata a nápolyi királyság ellen irányult, s a marsalai híres expedíció az

„ezer”-rel Garibaldi vezérlete alatt megindult: magyarok, lengyelek és olaszok. Cairoli is köztök volt, s Palermo ostrománál súlyos sebet kapott. De az expedíció ragyogóan sikerült. A lakosság gyorsan s lelkesedve csatlakozott hozzá, s alig egy hó alatt a nápolyi királyság csak névben élt, s a vörösingesek és vörös republikánusok voltak Nápoly urai. És e pillanatban, mielőtt Garibaldi és környezete más irányt adtak volna az ügyeknek, föllélt az általa is régen előkészített talajra Cavour gróf és proklamáltatta az annexiót, s

királynak Viktor Emanuelt. A vörösek jó arczot vágtek a rossz játékhoz. és — folytatták a titkos bizottságokat. 1866-ban a háború, s majd Garibaldi Aspremontnál végződő szerencsétlen vállalata csak olajat öntöttek a tüzre; de a cél: Olaszország egysége végre is el lett érve s Róma a Quirinalban látta nemsokára Olaszország királyát.

A közös nemzeti cél elérése után természetesen napfényre kellett jönni a benső ellentétnek, mely az együtt küzdőket egymástól messze elválasztá. Cavour

CAIROLI.

gróf politikája nem lehetett sohasem ugyanazonos Garibaldiéval. Az óvatos, körültekintő és messze látó diplomata, a szenvedélyes, nem fontolgató katonával és néptribunál csak egyetlen célra s csak e cél eléréseig működhetett együtt. Cavour éles szeme belátta, hogy csak egy királyi kormánypálcza tekintélye képes a különböző tartományok historialag különböző fejlettségét egyesíteni, s hogy legalább addig, míg az ugyanazon nyelv és ugyanazon felekezett mellé még az ugyanazon foku műveltség és szokások egyeztető hatalma nem járul: addig az olasz köztársaság egyértelmű volna az olasz egység megsemmisülésével, s a regionalizmus újra föllejtésével. Mert nem titok — s a mi nemzetiségi, felekezeti küzdelmeink közt bizonyos elégtétellel konstataljuk, — hogy ugyanazon nyelv és hitfelekezett dacára mélyreható különbség és ellenszenv választja el a komoly, üzleties, takarékos lombardait a könnyelmű, henyé és tudatlan nápolyitól, vagy a felvilágosult toskánait a régi egyházi állam kétes híri polgáraitól, a hol magában a fővárosban, Rómában, a pápai uralom borzasztó emlékére, kevesebb az irni olvasni tudók száma, mint nálunk például Máramarosmegyében.

E mélyreható különbség választja el az olasz konzervatívokat, vagy mint ők nevezik: *mérsékelteket* (moderati), a radikálisoktól, vagy mint ők mondják: *haladóktól* (progressisti). Az előbbieket leghűbb képviselője Cavour, az utóbbiaké maga Garibaldi.

Fentebb érintettük, mily tapintatos ügyességgel szerezte, illetőleg tartotta meg Cavour a hatalmat pártjánál, s hogy az egységes Olaszország örömjében mint vonult félre Mazzini Angliába, Garibaldi pedig Caprerába. De a titkos társulatok még mindig fennmaradtak, s hatalmuk folyton nőtt. Garibaldi belépett a parlamentbe, a déli tartományok folyvást szaporították a progressisták híveit, — maga Cairolit 1870 óta folyvást tagja a képviselőháznak — s midőn Cavour utódai: Ratazzi, Lamarmora, Menabrea, Minghetti, Sella magokat egymásután lejárták, s pártjok, frakciókрасzakadva, egymást jobban gyűlölve az ellenfélnél, elég ügyetlen volt Depretist diadalra segíteni, a király pedig e 7 szótöbbséggel szerzett diadalt ratifikálta azzal, hogy Depretist megbizta a kabinet alakításával, a helyett, hogy föloszlatta volna az országgyűlést: akkor ki lett mondva Olaszország sorsa.

A mik azóta történtek: csak természetes folytatása az előzményeknek. Cairolit, az ultrák vezére, lett a ház elnöke; a progressisták mérsékeltébb elemei: Depretis, Nicotera, Crispi hamar tönkrementek, s a helyzet ura természetesen Cairolit lett. Elegendő óvatos volt Cairolit eleinte a mérsékeltébb elemeket is bevonni kabinetjébe. Seismit-Doda, a velencei származású pénzügyminiszter, Zanardelli a belügyminiszter, kinek hatásköre azonban egy kitűnő államtitkár által mérsékelletett, De Sanctis, a nőemancipator közoktatási; Conforti az igazságügyi és Baccarini a közmunka-miniszter voltak csupán föltétlen párthívei; míg a külügyminiszter gróf Corti, a hadügyminiszter Bruzso, és a tengerészeti miniszter Brocchetti a régi iskola hívei voltak.

Azonban a párt, mely támogatja, erősebb a miniszterelnöknél. Olaszországban

nem egy ember, de egy irány kormányoz. Cairolit a maga összes tehetségeivel együtt csak eszköz pártja kezében; és e pártnak nem volt inyere a régi tradícionális külpolitika sem.

Nem is lehetett. Oly bel- és külföldi program mellett, mint a minő a Cairolit pártjára, kell tenni valamit. Általános szavazatjog, titkos szavazás a belügyi reform terén; az öröklési adónak leszállítása a pénzügyi politika terén; és kaland a külpolitikában, a meg nem szabadított Olaszország (Italia irredenta), t. i. Trieszt és Trient visszavételére alakult egyetemen elterése, a Garibaldi által javasolt céllövészetek nyilvános támogatása stb. Ily program az, a mi hivatalos. Az általános szavazatjog Olaszországban hogy mit jelent? — a fölül nem lehet kétségben senki sem. Mesterséges többletet tüntetni elő csak azért, hogy egy kiméletlen, de azért szükséges adó leszállítása által hizelegjen a párt a nép alsóbb rétegeinek: ép oly kalandos pénzügyi politika, mint a külpolitikai irány, melyet Corti gróf elmenetele involvál.

Mert nem szabad áltatnunk magunkat. Az a párt, mely Cairolit hatalomra vitte, a mely erősebb nálánál, nyilván zászlóján hordozta és hordja befelé a köztársasági, kifelé a terjeszkedési lobogót. Abból nem engedhet, ha akar sem. Az események hatalmasabbak az embereknél. A praemissák hosszú sorát nem lehet megtenni a nélkül, hogy az utolsó consequentia elől meghátrálni ne volna lehetetlenség. E párt alkotmányos uton nem fog lemondani a hatalomról, melyet oly nehezen szerzett meg. Cairolit pártja csak akkor bukik meg, ha teljes vereség éri a külpolitikában, vagy pedig forradalom veri le az utcán.

Ezzel tisztában van minden gondolkodó politikus. A mérsékeltek várnak a külpolitikai bukásra a harcmezőn, a király, ki mindenek felett olasz és katona, nem veszi észre, hogy a harcmezőn nemcsak az ország békéje, de saját koronája is veszélyben forog: s az örvény mindinkább ragadja magával az egész országot. A párt s maga a kormány oly helyzetben van, mint körhajtásban a nyul. Idestova szalad, keres menedéket. Mindenütt veszedelem, mindenütt baj. Kétségbeesett ugrásokat tesz. Az sem használ. Utoljára is neki kell menni egyik fegyvernek: vagy talál, vagy nem, — vagy megmenekül, vagy ott hagyja a fogát.

Az olasz kormánynak sem használnak soká kétségbeesett belpolitikai ugrándozásai. A felizgatott közvélemény és a titkos társulatok áradata tovább-tovább ragadja. Neki kell menni elszántan a nagy lépésnek. Vagy bent csinálni köztársaságot s vinni az utcára a dolgot; vagy kifelé csinálni háborút. És mert ekkor a mi bőrünkön van szó: igaz ki közel érdekeltek tekintünk az olasz állapotok legujabb fejlődése elé.

György Endre.

Rossz napokban.

Mig életem világa szebb volt
És sorsom arca fényesebb:
Oh addig én is énekeltem
Enyelgő, vidám éneket;
De mióta társul szegődött
Hozzám a kóbor fájdalom:
Ne várjon vig dalt senki tőlem,
Szomorú most az én dalom!

A jövőd részemre hajdan
Ígére ugyan eleget;
Boldogságot, sirig mosolygót,
Barátot, csöndes tűzhelyet;
Hanem a jelen szeszegő lett
És mindent, mindent visszavon.
— Ne várjon vig dalt senki tőlem,
Szomorú most az én dalom!

Tekintetem bámerre téved,
Körültem fájó, néma gyász;
Gyermekkorom hol tova zajlék,
Romban hever az ősi ház;
Üszkös tetővel int előmbre,
Vakolat sincs már a falon.
— Ne várjon vig dalt senki tőlem,
Szomorú most az én dalom!

Anyám az özvegy régi fátvót
Ágyban viseli beteg;
Új kint hoz rá a felkelő nap,
Újat hagy rá, ha lemegyen,
S baján segítai nem tudok, csak
Búsán epedve siratom.
— Ne várjon vig dalt senki tőlem,
Szomorú most az én dalom!

Igaz szerelmem tiszta voltát
Egy koronáért nem adám,
De rossz barátok gaz csoportja
Gonoszul lesbe állt rám
S bemocskolta a szerelemnek
Bibor palástját vállamon.
— Ne várjon vig dalt senki tőlem,
Szomorú most az én dalom!

Nemzetemre örömmel néztem,
A míg élt egy-két jó napot;
Fajomra szóló büszkeségem
Édes mámorba ringatott.
A koczká fordult... s szinte fáj most
Magam magyarnak vallanom!
— Ne várjon vig dalt senki tőlem,
Szomorú most az én dalom!

Szenved a magyar mostanában,
Többet is tán, mint valaha:
Hazája földjén itt is, ott is
Zokog az inség panasza;
Kora sirba vész ifjusága
Diestelen, véres harcokzon.
— Ne várjon vig dalt senki tőlem,
Szomorú most az én dalom!

Fogyunk, elzülünk lassan-lassan!
S mire egy ezred-év lefoly,
Ki tudja: fognak a magyarra
Bár emlékezni valahol?
Ki tudja: nem fed egytől egyig
Régen felejtett sírhalom?
— Ne várjon vig dalt senki tőlem:
Csak sirni tud az én dalom!

Jakab Ödön.

Rablóvilág.

— Egy bujdosó naplójából. —
(Folytatás.)

Rózsa Sándor egy tanyán mélyen alszik a konyhában, szeretőjével együtt. A perzekutor biztos által kalauzolt katonaság oly nagy számban veszi körül a házat, s képez áthatlannak vélt sűrű négyezőget, hogy a biztos fölöslegesnek tart minden elővigyázatot, s bezörget az ablakon. „Sándor, nézz ki az ablakon. Láthatod, itt hiába minden. Add meg magadat!”

Ki is néztek ők az ablakon feleséges-tül, s Rózsáné asszony térdén rimánkodva kérte Sándort, hogy már most csak adja meg magát. Rózsa azonban mindegyik kezébe egy-egy pisztolyt ragad, s aztán sugja parancsolólag az asszonynak, hogy — nyissa ki a konyhaajtót. Megtörténik. Rózsa azon kilép s egyszerre mindkét pisz-

tolyát „kivágja”, melyek mindegyike „fogott”, mint ő maga vallá a budai törvényszék előtt. Azzal — egy-kettő, az istállóba szökik, kivезeti jó lovat, annak hátára pattan, és elvágta a körülbelül egy kis dandárnyi katonaság közül! És ez nem mese, ez így esett meg egy betűig. Csoda-e aztán, ha ilyen „ördöggel határos” lények előtt babonás respektust érzett az osztrák katonaság?

Pedig Rózsa Sándor csak ügyességben volt fölülmulhatlan, de voltak még nálánál kérlelhetlenebb fenébb gyerekek is az akkori pusztai uralkodók közt, kiket a kétségbeesés egész odáig ragadott, hogy már támadókká is váltak az osztrák katonasággal szemben. Valóságos perzekutori irtó háborút kezdtek kiváltképpen a zsan-dárság ellen. Részemről mindig abban a gyanuban éltem, hogy ezek legklasszikusabb alakjai a volt „Hunyadi-huszárok” közül kerültek ki, és ebben némi megnyugtató találat személyemre nézve, mikor körülményeim kényszere folytán a Szeged körüli saharai sivatagokon kelle éj-napon át egy-egy rozszant előfogaton utazgatnom, a mihez, dicsekvés nélkül legyen mondva, több bátorság kellett, mint a forradalmi hadi szolgálathoz, a hol legalább dicsekvéssel lehetett volna elesnem, ha a végzet úgy akarja vala. Volt ugyan egy rövid kettős csövű fegyverem, de ha kettőt elejtik is, a harmadik betyárnak kezébe kerülök, mert ezekről egész bizonyossággal lehetett föltenni, hogy ők ugyan kereknek nem oldanak. Ennélfogva leginkább abban reménykedtem, hogy ha megtámadnának, hivatkoznám szép szeliden a régi ismeretsegekre, a Rózsa és Hunyadi-féle lovasokkal történt találkozásaimra, s e ezimen talán megmenekedhetem.

És mikor Szegeden időzve egy télen át, a főtérnen áthaladva, a vár előtt szabad ég alatt épen együtt ülni láttam a katonai rögtönítelő törvényszéket, mindig oda furakodtam, egyrészt „lélektani tanulmányozás”, másrészt azon kíváncsiságom kielégítése végett, ha vajjon nem találom-e ott épen egyikét amaz ismert alakoknak, kikkel kalandos honvédtáborozásom idején a véletlen összehozott?

Valóban nem egy volt azok között olyan, kiről még a jobb napokban az a sejtélem ébredt bennem, hogy legyen bármi vége a forradalomnak, ezek vége előbb-utóbb tragikus vagy mindenesetre természetlen halál lesz, mert a földi törvény nem tűri a rendkívülit, még a jóbul sem, és ekként a bátorság emberföltéinek tetsző mérve is előbb-utóbb örvénybe sodorja az embert.

És egyebek közt a Hunyadi-huszárok közt találtam ily alakokat. Ezeknek már a téli hadjáratban is jó hírük-nevük volt, de 1849 nyarán már épen csoda dolgokat beszéltek felőlük. Alighanem ezek voltak a magyar forradalom és ekként tán a történelem legvakmerőbb lovasai. És ezek nem régi császári, sőt még nem is gyakorta katonák, hanem az alföldi csikósokból toborzott oly lovasok voltak, kik a mint lovat, kardot és ostort kaptak, azonnal tűzbe vitettek. Én magam 1848 őszén ezek közé akartam állni.

„Tökéletes lovas-e ön? — kérde Kupa ezredes, kihez egy barátja által ajánlva voltam; — de kérem jól megfontolni, tökéletes lovas-e?”

„Még soha sem ültem lovon, — mondtam, — de azt hiszem, megülöm a lovat”. „Fogadja barátai tanácsomat. A mint embereink ma lovat és kardot kapnak, holnap táborba indulnak, és tán harmadnap ütköznek. Menjen a gyalogsághoz.”

Az egész hadjárat alatt csak kétszer találkozott Hunyadi-lovassal, de történetesen mindakétszer oly vakmerőséget tanúsítottak, hogy azt kelle hinnem, miszerint az egész csapat ilyen emberekből áll és való lehet mind a mese, mely felőlük keringett.

Először a p...i veszített csata után, január elején, F...d körül, a podgyászszekerek előtt. Kiss Ernő serege ugy szétrebbent mint egy fészék anyányi veréb. Valóban páni rémület szállta meg az egész hadosztályt, s a gyalogságból egyetlen század nem maradt sorakozva, 4—5—10 emberrnyi csapatokba verődve futottak a hősivatagon át vissza Zichyfalvára. Én egy otfelelt előőrségtől szabadulva találkoztam össze véletlen e podgyászvonattal, közvetlen a veszített csata után, midőn az ellenség ágyui és gyalog sortűze üzték hadunkat. Semmi taktikai ok nem foroghatott fönn, hogy ez 50—60 fuvarosból álló fogat, melyen marodőrök, tisztai szolgák, markotányosok, néhány gyalog őrkatona ült, szembe forduljon az üző diadalmas ellenséggel, midőn maga a sereg és annak tartaléka eszeveszett futásnak eredt.

Mindamellett egy Hunyadi-lovas tizedes két közemberrrel eléje állt a vonatnak és megállította azt.

Ostoraikkal vagdalták szembe a kocsisokat, és a pár száz emberből álló csapatnak, melyben öt-hat vagy több fegyveres is lehetett, csupán kábító vakmerőségükkel imponáltak. Minden perczen ide érte egy fél szakasz ellenséges lovas és akkor ugy összeaprithatja az egész „szerdek” személyzetét, mint a gyalu a káposztafejeket. Seregünk már bizonynyal messze előre elmenekült, attól már mi bizonynyal el lehetünk vágva, az ágyu bömbölt előtünk, mögöttünk, de az a három száz Hunyadi-lovas oly nyugodtan állt ott, hogy eszembe jutattak Pompeji azon római őreit, kiket a láva ép őrhelyeiken komolyan állva temetett be, hogy évezredek mulva tanui legyenek azon római hadak fegyelmenek és hősiességének, kikről írva van, hogy a legénység jobban félt saját tisztjeitől, mint az ellenségtől.

Csak az, a ki tapasztalásból tudja, miszerint a legmerészebb, legveszélyesebb roham nem teszi oly próbakőre a bátorságot, mint egy „sauve qui peut” teljes déroute-ja, midőn a ragadós közrémület még a lovak farát is kocsonyaként remegteti, — csak az fogja föl ez inges gatyás, ostoros néphősök itten tanúsított bravourját.

Decidément, akármit mondanak is az ujabbkori mezőgazdák, azt hiszem, a természet maga az ugar-rendszer elvei szerint jár el még az erkölcsi világban is, mert hiszen az erkölcsi tulajdonok is, minő például a bátorság, vitézség, bizonyos fizikai elemek épségétől függenek, melyeknek hosszu időn át nyugalomra van szükségük, hogy magukba szedjék s földolgozzák a tápláló televényt... S ennél fogva oly népek, melyek folytonos hódítás útján (mint például a hajdan római,) saját termő rétegeiket nem kövéritik idegen népek

mesterséges guano-jával, csak bizonyos időközönként nyerik vissza rendes bravour-tulajdonaik egész teljét.

Azt hiszem, ez a mélyebb belátás adta a porosz nép vezéreinek is azt az elhatározást, hogy egy egész felszázadon át hagyják pihenni és begyöpösödni a napoleoni harcokban megviselt nemzet katonai erőnyeit s a „revanche” cselekvényét akkorra hagyják, mikor viszont a bővérsébe kifogyhatlanságának csásos álhiszében elbizakodott szomszéd másfelé viselt folytonos csatákban kissé meglohasztotta hősiességének fujtató tűzét...

Igy váltakoznak a nemzetek hősiességi korszakai. XIV. Lajos után Nagy Frigyes, azután megint Nagy Napoleon, azután meg-meg a bismarki — illetőleg „Fritzens”-aera, és a többi.

Bizonynyal a magyar 1848—9-ki hősiesség is a közel felszázados teljes pihenés kövér parlagában termett meg. Időjárása van tehát mindennek, a lángelmének, a hősiességnek csak ugy, mint a rep-czének, vagy a szőlőnek. Egyszer nagyon dúsán terem, aztán sokáig majd semmit, azután hosszu meddőség után megint — a szakadásig bőven.

Ilyen szakadásig dús termése volt a nemzeti erőnek e század közepe. Termett a lángész, a hős, mint a gomba. Annyi volt, hogy nem birta leszedni, fölhasználni a gazda, s még mikor rászabadult az idegen disznócsorda, még az is csak alig birta legázolni...

Denique a merész Hunyadi-lovasok ott tartották fogva a szekérszerecseneket, míg végre, nap áldoztával, midőn az ellenség ágyui is elnémultak, és már bizonyos lőn, hogy magunkra vagyunk hagyva, csak akkor eresztették ők a siralomházi kedélyállapotban levő elveszett csapatot, abban az emlékezetes hidegben, melynek mása azóta sem fordult elő, és istennek különös csodájaként, reggelig mendegélve az uttalan, 8—9 mértföldnyi friss hó borította lakatlan pusztaságban, félig megfagyva, elértük Zichyfalvát, a hova még akkor is egyre szállingózott 5—6 emberrnyi falkákban a szétugrasztott sereg...

A második véletlen, melyben ismét találkoztam Hunyadi-lovassal, még ennél is kétségbejöttőbb volt. Akkor már az egész magyar hadsereg meg volt semmisülve...

(Folyt. követk.)

Bosnyák képek.

Mentől lejjebb megyünk délre, a népnek igény nélkülisége annál inkább szemünkbe ötlök. A nyugoti kényelemhez szokott utazó már Szerbiában is igen sokról kénytelen lemondani, hát még Boszniában és még lejjebb Albániában! Arról valóban csak annak lehet fogalma, ki hasonló körülményeken már átkínálódott. Ha valamely helysége megérkezünk és szálló után tudakozunk: meg ne ütközzünk azon, ha egy félig romban heverő, istentől, embertől egyaránt elhagyott, piszkos felszer-félébe vezetnek, ott egy nagyon szelős és nagyon gyanus vendégekkel megrakott szobába, melyben egy piszkos gyékényen kívül egyéb semmi sincs, letelepítenek. Hagyjuk otthon a jó konyha iránti vágyunkat is; mert e tekintetben még rosszabbul látnak el. A bosnyákok nemzeti eledela a szirutka és ezizvara, egyik savóból és lisztből készült pép, a másik tejfől és kukorica-lisztből készült etel, nem nagyon kíváncsok táplálék rendes életü nyomnak.

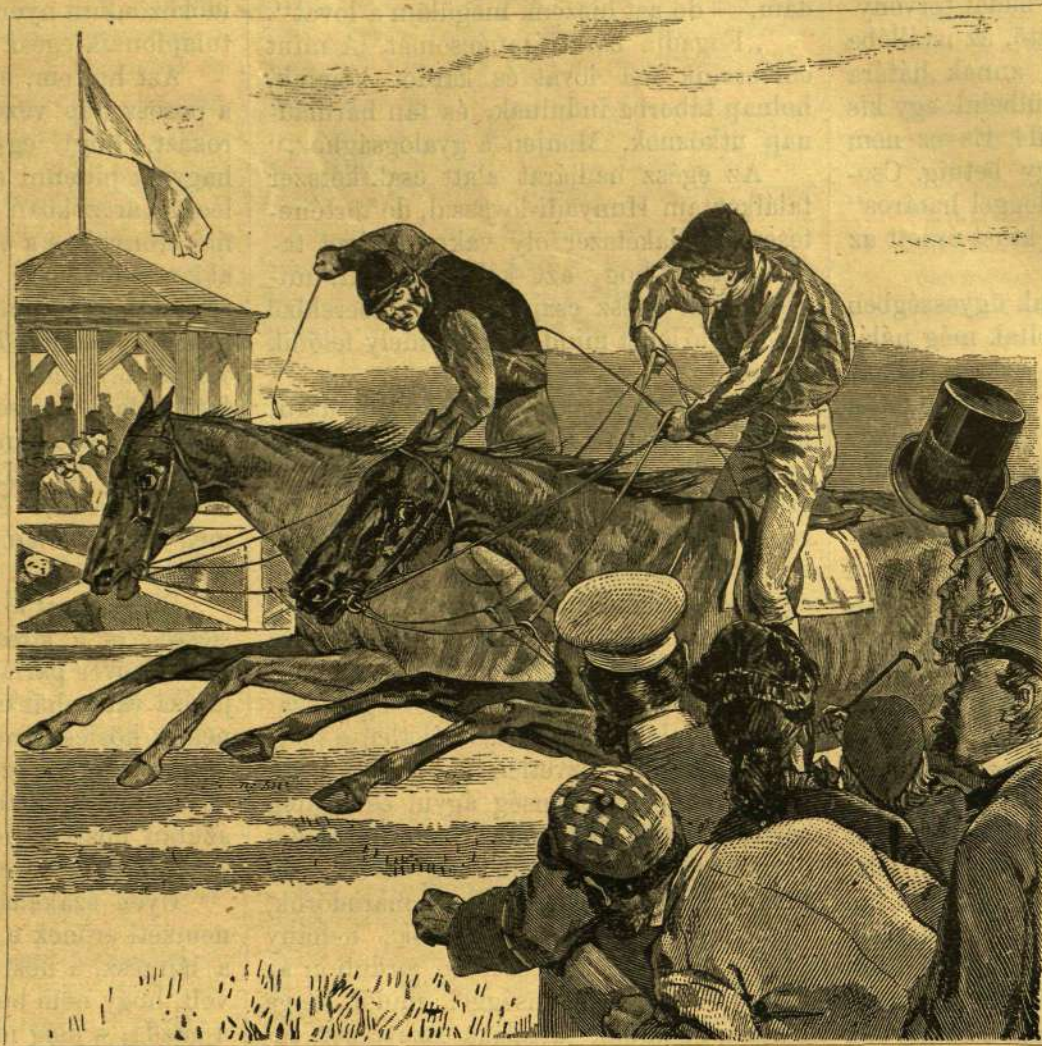
A milyen az élet a khánokban, ép olyan az a bosnyák házaknál. A bosnyákok háza rajzban elég regényesek és csoportban elég festőiek is,

de lakásra bizony csak a kevés igényű népek valók. A tehetősebbek emeletes házakat építenek, köből és palatetővel vagy zsindélyfedéllel, nem ritkán kiszokellő verandákkal és terraszzal; az alsó részben vannak a konyha, eselédak és az állatok istállói; az emeleten lakik a goszpodár a porodiczával (családjával). A bosnyák házak kényelme a falak körül futó két-három lábnyi széles divánüléseken van, melyek párnákból állanak és az anyagi jóléthez képest juhbőrrel vagy szőnyeggel vannak betakarva. A szobák díszét a felakasztott ruhaneműk és a fegyverek (puska), handsárok és egyéb szerszámok képezik. A szegény népek, az ugynevezett rajahnak gunyhója valóban az elképzelhetetlenségig szegény, nyomorult viskó, milyenben nálunk a faluvegi cigányok laknak. Bosznia némely helyein olyan viskókat is láttunk, melyek félig a hegyoldal sziklaiba voltak vájva és palakóval befödve. Itt huzza meg magát a szegény rajah az elemek ellen gyermekeivel és nem ritkán ugyanabban a viskóban lakik a háziállataival együtt.

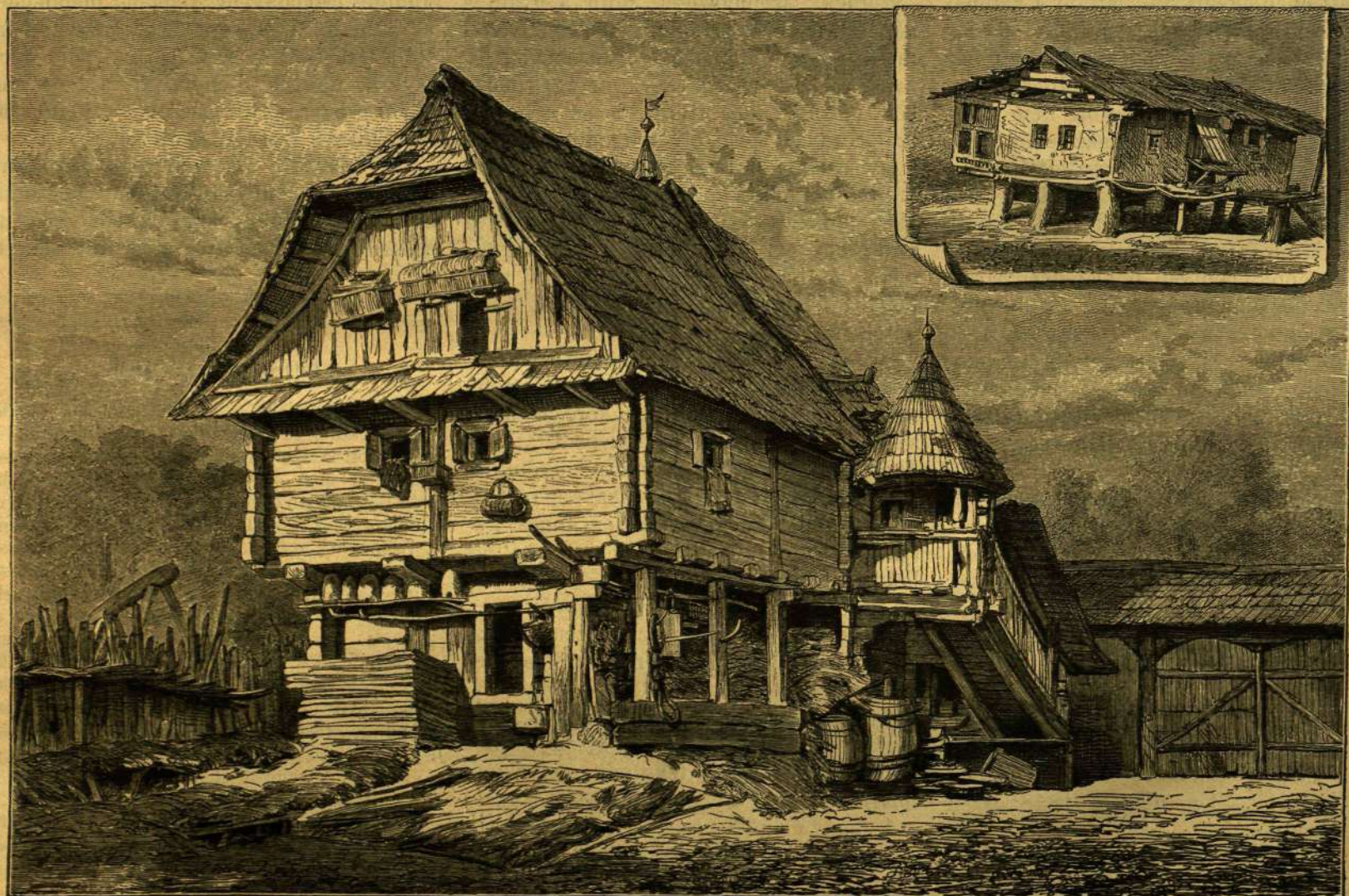
A mily kevés igényű a nép lakásában, ép annyira az élelmében. Kivételt képez a ruházat. Ez a bosnyákoknál, a férfiaknál, nőknél egyaránt az első kellék, minek kielégítésére fő gondot fordít. Az előkelő bosnyák, a ki ugóltózik,

a mint a vagyona megengedi, díszes, festői ruházatban jár, mely csak úgy fénylik ragyog a gazdag sujtástól és gomboktól. A fegyverek a ruházat kiegészítő részét képezvén, a bosnyák azoknak megválogatásában és felrakásában nagy ügyességet és ízlést tud felmutatni.

zenének, dálnak; a mezőn a földművesek, az erdőben a juhászok majd szomorú dalokat énekelnek, egyhangú dallamokon, majd harcias gyűjtő pjeszmát (dalt); majd a szerelem édesen nyögdecselő dala hallatszik az ifjú ajkáról, ki a kedvesétől kapott virágszálnak nagyobb becsét,

FÉL LÓHOSZSZAL. (LÓVERSENYI KÉP.)

BOSNYÁK HÁZ ÉS RAJAH-KUNYHÓ.

A gazdag bosnyák ruházata szintén tele van aggatva mindenféle díszszel, ékességgel. A gazdagabb falusi nők bő inge (kosulja) elül van kivarva ugy szintén a felső kar irányában; fejjön a nők egy nagy kendőt hordanak (povezaca), mely nyakukat eltakarja és hátuk közepéig ér le. A nyakék (gyervan) gyöngyökből, de leginkább arany és ezüst pénzemből áll, melyek füzérbe kötve, néha a mell közepéig is leérnek; némely vidéken a nők nyakkötőtől (ovratnik) tarka kendőket hordanak, melyek végei ki vannak varrva arany és ezüst fonállal. Nők, férfiak egyaránt övet (pasz) viselnek, mely a nőknél sárgarézből áll és ékkövekkel díszített csattal (pojaszna pregycica) van összefoglalva. A nők szoknyája (szuknya) rendszeren fehér vászonból készült és alul-felül színes virágokkal van hímézve. A szegényebb nép meztel, a vagyonos félcipőben (cipela), a falusi bocszkóban (sztopela) jár.

Es ez a nép ily kevés igényűvel, oly elégtű, vig kedélyű, hogy nem cserélne „semmit” a „nagy” ellen. A nők, férfiak egyaránt nagy kedvelői a

tulajdonit, mint a világ minden gazdagságának. Oly lélekkel énekl egy kedvelt népdalnak utolsó szakát:

Ono je moja gyevojka,
Szmilje tye mene darovat'
A ružu metnut' u nyedra
Mi rizat mene i nyajci.
(Az a lány az én szeretőm,
Nekem adja azt a szegfűt,
Rózsát tűz a kebelére,
Mely ott neki s nekem virít.)

E. B.

Dr. Lenhossék József.

Hazai tudományosságunknak a külföld előtt is tekintélyt bíró képviselői közt nem az utolsó helyet foglalja el dr. Lenhossék József, a budapesti egyetemen a boncztan rendes tanára s az új boncztani intézet igazgatója, a jelen évben az egyetem rektora, s a m. tud. akadémia rendes tagja. Általában a boncztannak, az újabbkori orvosi tudomány egyik alapjainak művelése — s e szakmában még a külföldön is feltűnést okozott készítményei (preparatumai) által, különösen régebben az agyra és gerinczvelőre vonatkozó szöveztani, újabban pedig koponyatani vizsgálatait által nagy elismerést vívott ki a tudományos világban európa-szerte; s ha magyar ember külföldre megy s az orvosi

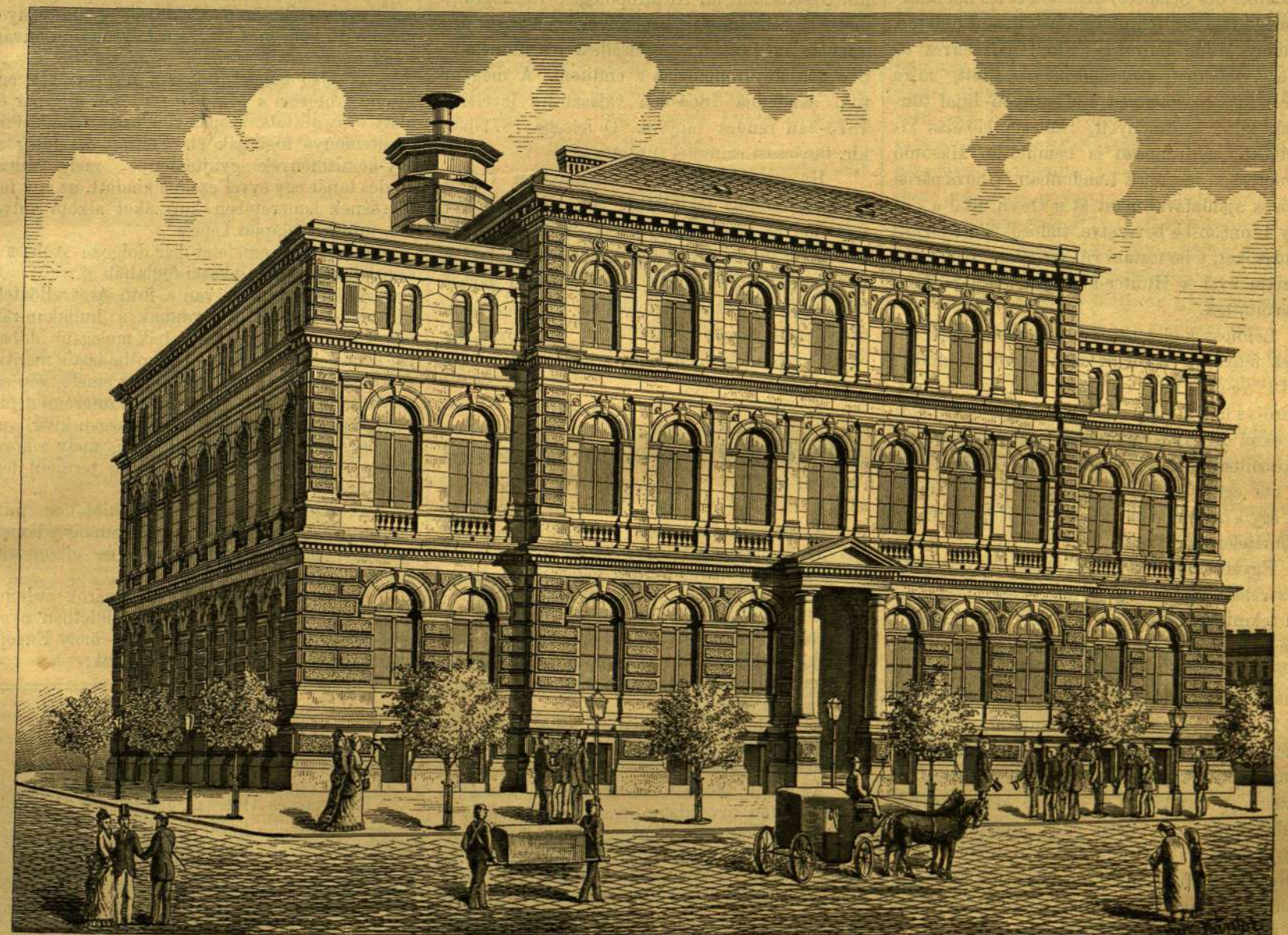

Dr. LENHOSSÉK JÓZSEF.

tudomány ottani nevezetességeivel érintkeznek, bizonyos lehet, hogy hírneves hazánkfiáról, dr. Lenhossék Józsefről, elismerő nyilatkozatokat fog hallani tőlük.

Most, midőn a folyó egyetemi évre rektorrá választott, s az új boncztani épület is elkészült, melynek nagy részét az ő intézete foglalja el: megragadjuk a kettős alkalmat, hogy hazai tudományosságunk e kiváló alakját képen is bemutat-hassuk annak a közönségnek, mely tanítványainak ezrei után nében és hírből öt kétségkívül rég ismeri.

Lenhossék József 1818. márczius 20-án született, Budán; atyja dr. L. Mihály, helytartósági tanácsos, országos főorvos, s a pesti egyetem orvostudományi igazgatója volt. Gimnasiumi tanulmányait Budán és Váczott, a bölcsészeti két évet Pesten végezte, s ugyanitt az egyetemen az orvosi öt évet, kitűnő eredménnyel minden tárgyból. 1841-ben, orvostudori, szemész- és szülészmesteri, 1843-ban sebészstudori oklevelet nyert. Az 1841/2 tanévet e közben a bécsi egyetemen töltötte, hol Berres akkori híres boncztanár és tanársegéde

A BUDAPESTI EGYETEM BONCZTANI INTÉZETE. — (FÉNYKÉP UTÁN.)

pénzes szekrénye körüli működése közben csiptek el. Ez a körülmény vizsgálatot idézett elő, és a gaffizók kivallotta, hogy e rablást börtönbe jutása előtt tervezvén, elbeszélte a börtönőrnek és ez kieresztette, az alatt a föltétel alatt, hogy a nyereségen megosztanak. A börtönőr nem tagadta, hanem azt mondta, hogy ő az igazgató utasítása szerint cselekedett, a ki maga számára kialakította az oroszlanrészt. A börtön igazgatója viszont a rendőrségre akarta hárítani az

BOSNYÁK NÉPALAKOK.

egészet, azt erősítvén, hogy a foglyot innen vett rendeletre bocsátotta ki; hogy miért, miért nem? azt nem tudta; de e mesének nem adtak hitelt és az igazgatót elbocsátották. Ezután kevés idő múlva a rabló esküdtseik eleibe került, és fölmertették; a börtönört pedig még vád alá sem helyezték.

Grenville Murray után

Csurgó.

nek ezen darabját dr. Dabos ottani orvos vette le 1800-ban a jobb karról s ennek családjában őrizték egész mostanáig, midőn a család utolsó tagja is kihaltván, a hatalmas XIV. Lajos anyjának bőre eladatott.

Men dun Men, a nemrég elhunyt birmai király, valóságos zsarnok fejedelem volt. Kémjei s titkos rendőrei egész legiót képeztek s ezenkívül a szolgálatában álló papok segítségével népének csaknem gondolatán is uralkodott. Büntetései zsarnoki jellegűek voltak. Csekély hibáért is elrendelte, hogy

Egyveleg.

Királyné bőre dob alatt. XIII. Lajos nejének. ausztriai Annának bőréből nemrég adtak el egy darabot Párisban. E történeti erekleje mintegy 4 hüvelyk széles s 11 hüvelyk hosszú s úgy színre, mint állagra nézve rendkívül hasonlít a Párisban annyira kedvelt „svéd keztyű“-höz. Anna királyné holttestét a Valde-Grâce templomban helyezték el örök nyugalomra, mely templomot ő maga építtette háláldozat gyanánt XIV. Lajos születéséért. Bőré-

kegyét vesztett tisztjeit az út mellé a forró napra fektessék s hasukra nagy terhet rakjanak. A fél művelt országok közt is már csak az ő tartományában volt az öltözködés s czifraságok módja egész szigorúan megállapítva, s itt oly szigorúan, hogy ha valamely alsóbb kasztozhoz tartozó bármily csekély eltérést mutatott is öltözetében a szabályszerűtől, a legelső egyén, ki vele ily öltözetben találkozott, büntetlenül megölte.

Méztormelők vidéket találtak az Egyesült-Államok Oregon nevű tartományában. Az igen érdekes

Három fölkelő főnök kivégeztetése.

(Eredeti levél.)

Béhaes, október 10.

Ma itt három volt fölkelő vezet: Dzsaffer Popersenovics, Husszejn Effendi Aga és Hadzsi Musztafa nevű itéltek rögtönbíróskál halálra, s az ítélet kihirdetettvén, azonnal ki is végezteték, golyó által.

A mit ez alkalommal láttam, nem kívánom még egyszer látni életemben. A jelenet új bizonyítást tett arról, minő hidegvérre, sőt hősiességre képesíti a törökök hite.

A rögtönítélő törvényszék egy főhadnagy auditorból, egy századosból, egy főhadnagyból, egy őrmesterből, egy tizedesből s egy közlegényből alakult. Ezenkívül kirukkol egy század, mely négyzöget képez és egy szakasz, mely az ítéletet végrehajtandó lesz.

En mintegy tíz lépésnyiről néztem az egészet, s az egyik, már koros delinquens néhány szavánál, melyeket különben is csak félig-meddig értettem, többet nem hallottam. A tárgyalás horvát nyelven folyt. Egyenként hallgatták ki őket, azaz kihallgatásnak éppen nem mondhatnám, mivel a vizsgálat már több napja folyt.

Felolvasták a tényálladékot röviden.

Az egyik vádlott körülbelül 60 éves agastyán. Ugy tetszett, mintha mindenre nem-et mondana, s ennek megfelelő tagjelzéssel kísérte szavait. Imádkozott, aztán néhány perc múlva visszavezették rekeszébe.

Erre a bíróság felsorolt tagjai kivonták kardjaikat s csakhamar ki volt mondva a halálos ítélet, melyet azonnal alá is írtak.

A másik kettőnél szint ily gyorsan ment a procedura, csak-hogy mi ránk nézve sokkal feszítőbb, mondhatnám érdekesebb volt a lefolyása.

Mind a két vádlott fiatal, 30—35 éves lehetett, sugar karesu s olyan arcu, mely egyáltalában nem vallott haramia főnök voltokra. Oly csaknem hihetetlen nyugalommal álltak ott, mintha arról akartak volna bizonyítást tenni, hogy minden török az égbe jut s ott föltalálja örök üdvét.

Az egyik mindenre az felelt: „ja szam“ vagy: „ja szam, ja“ vagyis: „én vagyok.“ „én tettem.“ A másik fejét rázva fejezte ki az igent mindenre s egyszer el is nevette magát. Talán éppen valami furcsa kérdést intéztek hozzá.

Miután mind a három ítélet — halál golyó által — meghozott, előterjesztették a konakban tartózkodó Zach tábornoknak jóváhagyás végett. Ez csakhamar megadtott, mire mind a három delinquent a zászlóalj által képezett négyzögbe vezették.

Itt aztán kihirdették előtök az ítéletet. A legkisebb vonás nem rándult meg arcukon, — soha nem hittem volna, ha nem látom, habár nem egy példáját láttam már a török elszántságnak.

A közel levő hadzsi előlépett, megáldotta őket röviden, e két szóval: „erősek legyetek!“ Megmosdani — ritka kivétel — nem kívántak.

A legifjabbnak, ugy látszott, az áldás után is volt még valami mondani valója, mert meg utána kiáltott a távozó hadzsinak. Némelyek szerint hátrahagyott adósságairól, mások szerint lovairól intézkedett.

A kivégzési hely mintegy 200 lépésnyire fekszik a várban az ítélethozatal helyétől. A kirukkolott kompánia körülvette e helyet s a három halálra ítélt megindult utolsó útjára, bámulatos, csak egy töröknél tapasztalható nyugalommal.

Csakhamar kijelölték a helyet, a hol, egymástól egy lépésnyi távolságban, le kellett tér-

delniök. A parancsnok rendeletet adott, hogy kössék be szemöket. De a legöregebb eleinte ellenkezett, míg végre maga huzta szemébe turbánját. A másik kettő is maga kötötte be szemét tulajdon zsebkendőjével.

Pár másodperc múlva megroppant egy felszakasz puskája s a három török átköltözött a paradicsomba.

Mindez ideig, mint afféle igaz fia Marsnak, egész hidegvérrel néztem a jelenetet, sőt nem nyomhattam el magamban bizonyos elégteliséget, hogy ilyesmit is láttam. De kíváncsiságomat, mely a holttestekre kényszerített pillantanom, okom volt megbánni, s eltökéltem, hogy ezután legalább, hasonló esetenél, nem leszek többé kíváncsi.

A három kivégzettől sokat tudnék beszélni. Így pl. az egyikről jól értesült bakakörökben az a hír, hogy mennyegzője ejjelen ötven házat gyújtott föl; de vajjon lakóik ott veszték-e, az iránt még bakáink értesülése is különböz. En csak fenntartással merem ezt közleni s a szörnyű gyilkos történeteket is elhallgatom, mert

HADZSI LOJA.

azok még a fül- és orrlévágás híreinek hitelességét is gyanuba hozhatnák, pedig azok csak igazak.

Hadzsi Loja.

Az oly nagy hirre vergődött bosnyák agitatornak és fölkelő vezérnek ime bemutatjuk a természet után fölvert arczképét, melyet mindjárt elfogatása után rajzoltak le a táborban, s mely neki magának is annyira megnyerte tetszését, hogy sajátkezüleg alája írta nevét. A névalírás másolatát szintén ez alkalommal veszik olvasóink. A facsimil nagyon primitív aláírást mutat, így csak az ír, ki a török írás elemeit is alig ismeri. A bekerített írás olvashatlan, ugy szintén az utolsó jegy. A többi értelme: *Elhadzsi Loja*. Az elhads, a mi tulajdonképen a Hadszi szónak névelővel ellátott alakja, szintén hibásan van írva, a mennyiben egy szóba kellett volna

írnia, míg a facsimilében a *ds* külön fordul elő, a mi nagy hiba az arab írásmód szerint.

Hadzsi Lojáról igen sok közlemény jelent meg már lapjainkban. Böven volt ismertette működése, a jelentőség, melyre honfitársai között emelkednie sikerült, az ügy, melynek érdekében a tevékenység terére lépett, életrajza, elfogatása körülményei, vallomása, s ezekre nézve kivált a „Politikai Újdonságok“ legutóbbi számaiban találtak tájékoztató közleményeket olvasóink. Ez alkalommal csupán csak külső megjelenésének ismertetésére kívánunk szorítkozni, mint a mely a legalkalmasabb, hogy az ember abból az ezuttal közölt arczképet magának kiegészíthesse.

A József-ezred egy katonáját következőleg írja le a fölkelő vezet:

„Hadzsi Loja természetére nézve szikár, de minden része csupa izom. Egy ölnél magasabb férfi. Feje hosszukás, sűrű fekete szakállal borítva, haja egészen rövidre vágva, de ez már inkább őszes mint fekete, vállai szélesek, két keze, midőn a takaró alól kinyújtotta, szinte bámulatra ragadta az embert; eddig azt hittem, hogy oly izommal telt karokat, oly hatalmas tenyereket csak emberi phantázia állíthatott elő, mint azt az „Attila“ című képen is lehet látni, de most már szememmel győződtem meg, hogy még a jelen korban is vannak hozzá hasonlóak. Szemei feketék s mikor rá néz az emberre, tüzel mint a parázs, szája kicsiny, s mikor ezt gúnymosolyra huzza, az embernek lehetetlen tekintetét kiállani. Öltözete állott: daróc rokból s durva fekete nadrágból, lábán nem volt semmi, fején egy vörös sapka házi vászonból csinált kendővel körütkerve, ezenkívül még térdig érő róka-prémes bunda.“

Egy másik közlemény szerint is meghaladja a hat láb magasságot csontos termete. Feje érdekes s valaha igen szép lehetett. Szemeiből nem mindennapi értelmi erő sugárzik. Arczkifejezése most igen szenvedő és sajnálatot keltő; 44 éves, 3 gyermek atyja. A golyó bal lába csuklóját furta át s alul a sark alatt jött ki. Egész lába dagadt s a nagy foku csontzúzódás elkerülhetetlenné tenné a láb levételét, de nem engedi. A sebet Hadzsi Loja nem harczban kapta, hanem fegyverének véletlen elsülése okozta.

Fél lóhosszal.

(Lóversenyi kép.)

Széchenyinek igaza volt. Passzióiknál fogva kell hazaszoztatni főurainkat. S mikor meghonosította a lóversenyeket: nemcsak egy fontos gazdasági ágának biztosította fölvirágzását, de egyiket követte el ama társadalmi és politikai tényeknek, melyeknek eredménye a legvagyonosabb, a legelőkelőbb s félig már elidegenedett osztály visszahódítása volt az anyahazához.

Egy Párisból nemrég hazatért barátunk mondta e napokban: Bizony a francziák rajmi keveset tudnak a mi szegény hazánkról. Két dolog az, a mit különös specialitásunknak elismernek: a cigány, meg a ló.

Hát ez édes kevés ugyan, de mégis valami. S főuraink hazafias ezült mozdítanak elő, midőn szenvedélylyel adják magukat a lótenyésztésre s a lófajok nemesítésére.

S valóban mióta az epsomi versenyen leverték a büszke Albiont, a longchampsin meg a gloire nemzetét, s mióta *Kincsem* negyvenhárom

Ingyen!! 25 frt bevásárlás után 1 angol színes v. fehér abrosz
60 „ „ „ 1 Princess-ruha.

Csak 37 napig!

A bekövetkező őszi és téli idényre!

A woodcut illustration of a knight in armor, holding a sword and pointing upwards with his right hand. He wears a surcoat with a cross and a helmet with a plume.

Minden freésrés kikerülése miatt van szerencsém kielenteni, ha a t. megrendelőnek a megrendelt tárgyak valamelyike nem conveniál, hajlandó vagyok visszavenni, franco, miután megtörtént néha, hogy bérmentelen küldeték vissza, mely esetben nem fogadhatom el. — Az alant hirdetett tárgyak eladása csak 87 napig folyik, kérem tehát megrendelőseiket siettetni, miután határozott akartam minden rendelést pontosan eszközölni.

Arjegysek kívánára bérmentve küldetik. 4 67

Ifj. Eibisch Zsigmond,
a „Prófétá“-hoz.

a „Prófétá“-hoz.

ELÁRUSÍTOKNAK
gy igen kelendő ezikk minden
öltés nélküli eladására, minden
endbél férfiakk keresetnek.
rásbéli tudakozódásokat B. K. 504
latt közver tenek Haasenstein és
Vogler B. Budapesten. 4878

kik köszvény, csúsz és az
ezen bajokból eredő bé-
nulások stb.-ben szen-
vednek,

bár ha már minden kigondolható gyógymódot minden ereimény nélkül meg is értek volna is, a bár ha már még a reménységgel is, teljes egészsé-

visszanyerhetésére vég éig fel
hagytak volna is, ha már oly sok
mindent megkísérlettek, fordul-
janak utoljára még Moessin-
ger L. G. úrhoz Frankfurt-
ban a Majna mellett. Ennek
gyógymódja által magában az
utóbbi hónapban is sok szá-

zanszandorinak ing nyavalyáitól tökéletesen, a Mossinger ur a gyógymód előt, mely mellesleg mondvanem is valami nagy pénzbeli áldozatokat igényel, mindenkinek megengedi, hogy magának eredményei felől felvilágosítá-

sokat szerezzen, mi czéből egy tőle vagy ezen lap kiadói vatala által, ingyen megszerezhető röpiratban nagy számu minden rendű meggyógyuit egyének címzet közli. A kezelés mint felettebb észszerű bizonyult be. — Moes-inger ur voltaképen a b. tegtől csak a bajés

annak eiere tulajdonsága leírását kívánja, s azzal ő a bete:gel közli megszabott rendeleteit. — Magyarul is levelez. 4879

Ajánlasraméltó

hölgyeknek
az egyedül Ártalmatlan, kitűnő
szépségfenntartó szer:
RAVISSANTE
dr. Lejosse-t i Párisban.
A legjelesebb és legmegbízhatóbb

A „Ravissante“ a bőrnek gyönyörű, egészséges, fiatal frissességet kölcsönöz, a pórpontokat, nyakat és kezeket vakító, fehérségűvé teszi, ifjító és frissítő hatással bír, a zord levegő behatását ellen védelmezi, a bőr gyöngéd és puha lesz.

Egy nagy eredeti üveg 2 frt 50 kr
(Elég 6 óra.)
Egy kis eredeti üveg 1 frt 50 kr
(Elég 3 óra.)

Felülmulhatatlannak
bizonyult valamennyi: eddig kési-
elt szappan között egyedül és ki-
tárólag a kitűnő, általánosan
ismert 4626
SAVON RAVISSANTE
dr. Lejosse-től Párisban.
A legkedveltebb pipere-szappan

A ki egy szer megkísérlet, soha sem fog más szappant használni.
Egy dobozzal (3 db.) 1 fnt 50 kr.
minőségben kapható
Budapest: ...

gyógysz. király-utca 7.
ueff M. iljatsz., Dorottya-utca 3.
Kertész Tódor, Dorottya-utca 2.
Vadász utóda, korona-herceg u. 2.

Előfizetési föltételek:	VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK	együtt:	egész évre .. 42 frt félésre 6 s	Csepén a VASÁRNAPI UJSÁG:	egész évre .. 8 frt félésre 4 s	Csepén a POLITIKAI UJDONSÁGOK:	egész évre ... 6 frt félésre 3 s
-------------------------	--	---------	---	---------------------------	--	--------------------------------	---

44-dik szám. 1878. BUDAPEST, NOVEMBER 3. XXV. évfolyam.

A zborniki temetö.

A BOSNYÁK-SZERB határszéli vár melletti táborból kaptuk az eredeti rajzot, melyet olvasóinknak itt bemutatunk. Trefort Ervin temetése alkalmával vette föl egy hazánkfia, Róth Jakab táviratistát, az elhunyt jó ismerőse, a zivorniki keresztény temető, a helység egy része és az összeszórult hegyek közt kanyargó Drina-rölgy ez érdekes képét.

A derék ifju temetéséről, mivel annyi szép remény szállt a sírba, megemlékeztek a lapok, a nem hagyták megemlítettlen azt a szép kegyeletet, melyet a tisztikar és a legénység az elhunyt pajtárs koporsója fölött tanusított. E jelentéseket a képekhoz mellélt szöveg sok részben kiegyesztí. Ott, a hol a dombra fölvezetők lépő fölött a sír emelkedik, a terraszalaku lap közepén volt letéve a szép kék koporsó, körülötte fenyő- és tölgykoszorúkkal a behintet virág virággal. Mind a két oldalán két-két ember állt virágfáklyával a hat katonai teljes fegy-

erzetben. A koporsó jobb felőli oldalán állt a szertartást végző lelkész, a boldogultnak barátja, József József tábori pap. Mindjárt mellette állt Kees altábornagy, s a tábornoki főorvos, hátul pedig fátylakat tartó gyalog kövívitézek szűk magyar nadrágban. A másik oldalon a miniszter foglalt helyet a templomi zászlóval, mellette két felőli viaszgyertya két tábornok. Ezek mögött állt a görög nem egyesült lelkész, az ifjusággal, egyházi zászlókkal, minden föllátás nélkül megjelent a gyászszertartáson teljes ornatusban.

Ajánlásraméltó
hölgyeknek
az egyed li Ártalmatlan, kitűnő
szépségfenrtő szer:
RAVISSANTE

A ZVORNIKI TEMETŐ. — RÓTH JAKAB EREDETI RAJZA UTÁN.

A FRANKLIN - TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám)
megjelent és minden könyvtárunknál kapható:

E M I L,
vagy
A NEVELÉSRŐL.
Irta
ROUSSEAU J. J.
*Franctiából fordította és magyarázó jegyzetekkel
ellátta*
FÜHRER IGNÁCZ.
Ára füzve 2 frt 40 kr. o. é.

TEMESVÁRY MÓR

Temesváry Mór cipőgyára

Budapesten, király-utca 2. sz.
báró Orczy-féle ház.

Hölgyeknek:

Sétaczipő (divatos félczipő) leg-
finomabbak kiállíva. frt 3.20
Reggeli-czipő bevedelará, legin-
tastig: vagy bőrből, lediglat,
alak frt 2.50
Eberlasting-czipő-topán, 20 cmtr.
magas, legfinomabb fajta frt 3.—
Bőr czúg-topán, 20 cmtr magas,
erős dupla talpall frt 3.—

Uraknak:

Házi czúg finom bőrből frt 1.10
Félczipő a nyári divatra, legjobb
zergebőrű, 18 cm talpall frt 3.50
Czúgos topánok chagrin vagy
zergebőrű, legjobb fajta frt 3.60
Borjúbőr topán (vikkos) erős,
dupla talpall, első min frt 3.80
Kaldsi- d-topán (csatyúr r),
képzeltel, legjobb min, frt 4.—
Chagrin vagy f. káza bőrből, kik-
magas szálrál és dupla talpall
frt 3.20

Megrendelések utánv: vagy az ősz-
szek beküldése, mellet a legjobban
848 teljesítetnek.

Kimerítő árjegyzéknek legyen

Legkellemesebb és legkitünőbb gyógyhatásu gyöves. édes

MUSTÁR

feltaltálya és készítőe Fácányi Ármin gyógyszerészésztől.

Budapest, X. ker. Kőbányán.

Ár: egy nagy üveg 1 ftt, kis üveg 50 kr. Kapható a feltaltálya és készítője, és követőinek ráirakozott Budapesten: Török J. gyógyszerész — Szupa Gy. gyógyszerész — Hanjt K. gyógyszerész — Édeskuty I. udv. szálítói. — Radocsay és Bányai. — Neruda N. Droguista. — Brázay K. nagykereskedő — Molnar J. Piaristák-épü. etében. — Hüher K. Lipót utca. — Hubenay J. utikülk utca. — Budán a várbán, az udvari gyógytárban. — Wlaschek E. Krisztianváros gyógyt. — Zboray B. gyógyszer. — Schemdel Án. lánczút mellett. Vidéken: számos gyógyszerész és kereskedő iraknál.

Elismerő nyilatkozat.

Tek. Fácányi Ármin gyógyszer. urnak/Budapest-Kőbányán.

Azon öb által gyömerhurtt ellen felkitalált és készített édes mustár, valóban igen kitünő gyógyhatásu szer, mivel anak daczára hogy 76 éves elmúltam, és a bajon igen régi és nagyon makacs volt, mégis azon mustár rajtam nagyon sejtett, és pedig valahán a meggyőzőit én nagyon lágyra kintozott gyömer és gőgeszén hurutból, ugy a nehéz légszél bajomról is felkúsztam meggyesabaddalant. Ánnak folytán felkértem, miszerint azon kitünő gyógyhatásu mustárról részlemre még négy nagy üveggel postafordultával és utánvételei mellett küldeni szíveskedjék. — Maradók ösinte tisztelője.

Nagy-Várán, 1878. május 27. fő-utca 800 sz. 4987

Knorr Mihály, s k.

[illegible]